

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	771	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	«ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>Σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	03	06	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικό υποβάθρου/Ειδικό υπόβαθρο, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	www.soc.aegean.gr		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. (Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α)

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- ✓ Να έχουν αποκτήσει την απαραίτητη για τους Έλληνες κοινωνιολόγους γνώση και να μπορούν να περιγράψουν τις ιστορικές διαδικασίες διαμόρφωσης κοινωνικών φαινομένων και τους ιστορικούς παράγοντες που συνέβαλαν στη συγκρότηση όψεων της σύγχρονης Ελληνικής κοινωνίας
- ✓ Να είναι σε θέση να αξιοποιούν τη γνώση αυτή για την κατανόηση/ερμηνεία της Ελληνικής κοινωνίας, την οποία θα κληθούν να μελετήσουν στο πλαίσιο της επιστημονικής τους ιδιότητας ως κοινωνιολόγοι.
- ✓ Να κατέχουν εξειδικευμένες σε τομείς ή θεματικές αιχμής της κοινωνικής ιστορίας στην Ελλάδα του 21^{ου} αι. Ενδεικτικά μόνον αναφέρονται, -οι νέες προσεγγίσεις για τον ρόλο της Ελληνικής επανάστασης του 1821 στη διαμόρφωση όψεων της ελληνικής κοινωνίας του 19^{ου} αι. -η εκ νέου εξέταση του Ελληνικού Μεσοπολέμου ως περιόδου καθοριστικής για τους μετασχηματισμούς στις δομές της κοινωνίας και τους μετέπειτα προσανατολισμούς της, αλλά και ως περιόδου που εμφανίζει σημαντικές αναλογίες με ζητήματα του παρόντος τα οποία θα μελετήσουν κατά την εργασία τους ως κοινωνιολόγοι (πολυδιάστατη κρίση, ενσωμάτωση προσφύγων, κ.ά.), -οι άμαχοι κατά την διάρκεια του Β΄ΠΠ και του Εμφυλίου,- όψεις της δημόσιας ιστορίας και της κατασκευής της συλλογικής μνήμης.
- ✓ Να αναπτύσσουν δεξιότητες: διερεύνησης και κατανόησης ιστορικών πηγών στο πλαίσιο του έργου του κοινωνιολόγου, κριτικής ανάγνωσης και ερμηνείας τους.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην Πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>

- ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- ✓ Ικανότητα εργασίας σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- ✓ Άσκηση στην ικανότητα παραγωγής νέων ερευνητικών ιδεών
- ✓ Αυτόνομη εργασία
- ✓ Ομαδική εργασία
- ✓ Καλλιέργεια του σεβασμού στις μορφές ετερότητας και στην πολυπολιτισμικότητα.
- ✓ Προαγωγή της κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- ✓ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- ✓ Ικανότητα άσκησης κριτικής θεώρησης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιλογής «Σύγχρονη Κοινωνική Ιστορία στην Ελλάδα» πραγματεύεται όψεις και κύρια ζητήματα της Κοινωνικής Ιστορίας της Ελλάδας από τον 19 και τον 20^ο αιώνα. Κεντρικό άξονα αποτελεί τόσο η παρουσίαση όσο και η ερμηνεία των κύριων κοινωνικών εξελίξεων και διεργασιών στον Ελληνικό χώρο οι οποίες συνέβαλαν καθοριστικά στη διαμόρφωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες συγκροτήθηκε η σύγχρονη ελληνική κοινωνία.

Το μάθημα στοχεύει: α) στην παροχή προς τους φοιτητές των απαραίτητων γνωστικών εργαλείων για την κατανόηση και διερεύνηση δομών και όψεων της Ελληνικής κοινωνίας κατά την μετέπειτα εργασία τους ως Κοινωνιολόγοι β) στην μετάδοση ειδικότερων γνώσεων για ζητήματα και κομβικές περιόδους της ιστορίας της ελληνικής κοινωνίας όταν ετέθησαν τα θεμέλια και έγιναν επιλογές που επηρέασαν ή /και εξακολουθούν να επηρεάζουν την ελληνική κοινωνία.

Μεθοδολογία: Η προσέγγιση συνδυάζει τη διαχρονική παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης με τη θεματικά εστιασμένη διερεύνηση καιρίων κοινωνικών ζητημάτων, στοχεύοντας στην ανάδειξη τόσο των κρίσιμων χρονικών καμπών όσο και των θεμελιωδών δομών και διεργασιών που διαμορφώνουν την υπό εξέταση περίοδο. Η εξέταση των επιμέρους

κοινωνικών μεταβολών, θα τις εντάσσει, στις περιπτώσεις που αυτό συμβάλλει στην πληρέστερη κατανόησή τους, σε ένα ευρύτερο πλαίσιο συσχέτισης με τις πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις κάθε εποχής. Ταυτόχρονα, κατά τη διδακτική διαδικασία αξιοποιούνται, στον βαθμό που αυτό καθίσταται εφικτό, ιστορικές πηγές και ποικίλες κατηγορίες πρωτογενούς υλικού, με σκοπό την ενίσχυση της άμεσης επαφής των φοιτητών με τα τεκμήρια που θεμελιώνουν την ιστορική ερμηνεία.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- 1.Εισαγωγικά: Το αντικείμενο της Κοινωνικής Ιστορίας και η ιστορική εξέλιξή της – η ιδιαιτερότητα του κλάδου της Κοινωνικής Ιστορίας στην Ελλάδα
2. 19^{ος} αιώνας: Η κοινωνική συγκρότηση του νέου Ελληνικού κράτους – αγροτικές κοινότητες και δίκτυα, ο κόσμος των πόλεων, κοινωνικές συγκρούσεις
3. Από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα: Οι δύο πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα –Από τον εκσυγχρονισμό στις κοινωνικές ρήξεις- Κοινωνικές ομάδες, καθημερινότητα στην Ελλάδα των πολέμων και της «μετάβασης».
4. Η έλευση των προσφύγων: η κοινωνική αναδιάρθρωση και ο «μεγάλος μετασχηματισμός»
5. Κοινωνικές διεκδικήσεις και συγκρούσεις στον Μεσοπόλεμο
- 6.Η Ελληνική κοινωνία την περίοδο της κατοχής (Κατάρρευση, κοινωνική αποδιοργάνωση και στρατηγικές επιβίωσης (δίκτυα αλληλεγγύης vs μαύρη αγορά). Βία. Αντίσταση και /ως κοινωνική κινητοποίηση.
- 7.Ελληνικός εμφύλιος ως η πρώτη πράξη του Ψυχρού πολέμου –συλλογική ταυτότητα και διχασμός, μετακινήσεις πληθυσμών, οι κοινωνίες των βορείων συνόρων
- 8.Τα μετεμφυλιακά χρόνια και η περίοδος της μεγάλης εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης – Η νέα πραγματικότητα των πόλεων
9. Η εμπειρία της Δικτατορίας και η Μεταπολίτευση: Κοινωνικές δομές, πολιτικές ταυτότητες, το φοιτητικό κίνημα και ο μετασχηματισμός της ελληνικής κοινωνίας
10. Φύλο και οικογενειακές δομές –συγκρότηση οικιακής ομάδας 19^{ος}-20^{ος}
11. Κοινωνική ιστορία της παιδικής ηλικίας στην Ελλάδα 19^{ος}-21^{ος} αι.
12. Συλλογική μνήμη και Δημόσια Ιστορία
- 13.Η λογοτεχνία και το τραγούδι ως πηγές της ελληνικής κοινωνικής ιστορίας : όψεις και αλλαγές της νεοελληνικής κοινωνίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πρόσωπο με πρόσωπο
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην</i></p>	<p>Χρήση νέων τεχνολογιών (ppt, videos, eclass, etc) για την καλύτερη και αμεσότερη εμπέδωση των γνώσεων, αφού έτσι κρίνεται ότι γίνονται περισσότερο κατανοητές οι ειδικές γνώσεις του μαθήματος από τους φοιτητές.</p>

<p>Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39 ώρες</p>
	<p>Μελέτη και</p> <p>A) Συγγραφή απαλ. Εργασιών ή B) Προετοιμασία για τις γραπτές εξετάσεις ή Γ) Προετοιμασία για γραπτές εξετάσεις + συγγραφή μικρότερης ενισχυτικής εργασίας</p>	<p>60 ώρες</p> <p>60 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>159 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: η Ελληνική</p>	
	<p>Μέθοδοι αξιολόγησης: α. Γραπτή απαλλακτική εργασία: παράδοση και δημόσια παρουσίασή της στο τέλος του εξαμήνου – προϋποθέτει την παρακολούθηση των διαλέξεων (δυνατότητα 2 αδικαιολόγητων απουσιών) ή β. Γραπτή εξέταση (ή προφορική στις περιπτώσεις που προβλέπεται) ή γ. Γραπτή εξέταση και παράδοση-παρουσίαση εργασίας στο τέλος του εξαμήνου (προϋπόθεση: η βαθμολόγηση της εργασίας θα προσμετρηθεί μόνον εάν ο/η φοιτητής/τρια έχει βαθμολογηθεί τουλάχιστον με την βάση -5- στην γραπτή εξέταση). Θα λαμβάνεται υπ' όψιν η γενικότερη συμμετοχή του φοιτητή στο πλαίσιο του μαθήματος.</p>	

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΠΗΓΕΣ

Σύγγραμμα Μαθήματος (από τον Εύδοξο)

- Λιάκος Αντ., Ο Ελληνικός εικοστός αιώνας, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2019 ή
- Μωϋσιάδης Αντ., Σακελλαρόπουλος Σπ. (επιμ). Η Ελλάδα στον 19^ο και 20^ο αιώνα. Εισαγωγή στην Ελληνική κοινωνία, εκδ. Τόπος, Αθήνα 2010

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

- Η Ελληνική κοινωνία κατά την Πρώιμη Μεταπολεμική Περίοδο, εκδ. Ιδρύματος Σακη Καραγεωργα, Αθήνα 1994
- Αβδελά Έφη, «Οι γυναίκες, κοινωνικό ζήτημα», στο Χρήστος Χατζηιωσήφ (επιμ.), Ιστορία της Ελλάδος του 20ού αιώνα. Ο Μεσοπόλεμος 1922- 1940, τ. Β΄1, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2002, σ.σ. 337-359.
- Αβδελά Ε., Αλβανός Ρ., Κουσουρής Δ., Χαραλαμπίδης Μ.(επιμ), Η Ελλάδα στον Μεσοπόλεμο, εκδ. Αλεξάνδρεια 2017
- Βαρίκα Ελένη, Η εξέγερση των κυριών, Η γένεση μιας φεμινιστικής συνείδησης στην Ελλάδα 1833-1907, εκδ. Κατάρτι, Αθήνα 1996
- Βόγλης Πολυμέρης, Η ελληνική κοινωνία στη Κατοχή 1941-1944, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010.
- Γαζή Έφη, Άγνωστη χώρα - Ελλάδα και Δύση στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, εκδ. Πόλις Αθήνα 2020
- Γεωργιάδου Β & Κουλούρη Χ., Μεταπολίτευση 1974, Οι προκλήσεις της μετάβασης, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2024.
- Δαλακούρα Κ., Δεληγιάννη Κουϊμτζή Β., (επιμ), Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής εκπαίδευσης και φύλο (19^{ος}-20^{ος} αι), εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2017
- Δικαιος Κ., Ιστορία της Κοινωνικής Πολιτικής, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2010
- Εξερτζόγλου Χαρης, Δημόσια Ιστορία, Μια εισαγωγή, Εκδόσεις του 21^{ου}, Αθήνα 2020
- Δορδανάς Σ. & Χαραλαμπίδης Μ. (επιμ.), Η μακρά νύχτα της Κατοχής, εκδ. Αλεξάνδρεια 2025
- Θεοδώρου Β., Το παιδί στην Νεοελληνική Κοινωνία 19^{ος} – 20^{ος} αιώνας, εκδ. Ε.Λ.Ι.Α 1999
- Καραμανωλάκης Βαγγέλης, Ολυμπίτου Εύη, Παπαθανασίου Ιωάννα (επιμ.) Η Ελληνική Νεολαία στον 20ο αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις, Θεμέλιο, Αθήνα 2010.
- Κολλάρος Βασίλης, Η μειονοτική πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου, εκδ. Ιδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2022
- Λαλιώτου Ιωάννα, Διασχίζοντας τον Ατλαντικό Η Ελληνική μετανάστευση στις ΗΠΑ κατά το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα, εκδ Πόλις, Αθήνα 2006
- Μαυρογορδάτος Γ., Χατζηιωσήφ Χ., Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός,(6^η έκδοση) ΠΕΚ 2019
- Πανταζόπουλος Σ., Κοινωνικός μετασχηματισμός στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-2001: Η νεοελληνική κοινωνία στην ιστορική της προοπτική, Διόνικος 2024
- Πετρίδης Π., Ελληνική πολιτική και κοινωνική ιστορία 1821–1940, εκδ. Επίκεντρο, Θεσ/νίκη 2021
- Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου Οι χρόνοι της Ιστορίας, Για μια ιστορία της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας, εκδ. Ιστορικό Αρχείο της Ελληνικής Νεολαίας, Αθήνα 1998

- Παναγιωτόπουλος Δημήτρης, Οι αγρότες στην ελληνική ιστορία, Από την επανάσταση στην παγκοσμιοποίηση, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2022
- Σκοπετέα Έλλη, Το πρότυπο βασίλειο και η Μεγάλη Ιδέα, (β' εκδ.) εκδ. Νήσος, Αθήνα 2024
- Σουβλής Γ. & Καλλής Αρ.(επιμ), Το μεταξικό πείραμα εκφασισμού της ελληνικής κοινωνίας (1936-1941), εκδ. Αλεξάνδρεια 2024
- Φιλιππάκη Hirschon Ρενέ, Κληρονόμοι της Μικρασιατικής καταστροφής, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2006
- Χαραλαμπίδης Μενέλαος, Οι δωσίλογοι. Ένοπλη πολιτική και οικονομική συνεργασία στα χρόνια της Κατοχής, Ε' έκδοση, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2024.
- Χατζηιωσήφ Χρήστος κ.ά. (επιμ.), Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα, Μεσοπόλεμος, τ.Β'1 & Β'2, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2002.
- Χατζηιωσήφ Χρήστος κ.ά., (επιμ.), Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα. τ'Δ1 & τ'Δ2', Ανασυγκρότηση Εμφύλιος- Παλινόρθωση, εκδ. Βιβλιόραμα, Αθήνα 2009.

Περιοδικά

Μνήμων,
Ιστορικά
Δοκιμές